

T.C.
UYU MAZLIK MAHKEMES

ESAS NO : 2021/30
KARAR NO : 2021/87
KARAR TR : 01/03/2021

ÖZET: Maddi hasarlı trafik kazası tespit tutanağının iptali istemiyle açılan davanın, ADL YARGI YERİNDE ÇÖZÜMLENMESİ GEREKTİRİĞİNE İLİŞKİN OLARAK İHTİSAP EDİLMİŞTİR.

KARAR

Davacı : Y.Ö.
Adli Yargıda
Davalı : Karaman Bölge Trafik Denetleme Şube Müdürlüğü
İdari Yargıda
Davalı : İçişleri Bakanlığı

I. DAVA KONUSU OLAY

1. Davacı dava dilekçesinde özetle; 42 plakalı araç ile Karaman'dan, Konya'ya istikametine seyir halindeyken, Mesut Güder idaresindeki 42 plakalı aracın kendi aracına arkadan çarpması sonucu meydana gelen trafik kazası nedeniyle Karaman Bölge Trafik Denetleme Şube Müdürlüğü'nce düzenlenen 05/10/2020 tarihli ve 2020/43 sıra numaralı, yaralamalı ve maddi hasarlı trafik kazası tespit tutanağının iptali istemiyle adli yargı yerinde dava açmıştır.

II. UYU MAZLIK MAHKEMESİNİN KARAR SÜRECİ

A. Adli Yargıda

2. **Karaman Sulh Ceza Hakimliğinin 15/10/2020 tarihli ve D. No.2020/4376 sayılı kararı ile,** kaza tespit tutanağının iptali konusundaki istemle ilgili olarak, yargılama yapma görevi bu Mahkemesine ait olduğundan, Sulh Ceza Hakimliklerinin görevsiz olduğu anlaşıldığından, 5326 sayılı Kabahatler Kanunu'nun 28/1. maddesi uyarınca bu vurunun görev yönünden reddine karar verilmiş, bu karar kesinleşmiştir.

3. Davacı, bu kez, aynı istemle İçişleri Bakanlığı'na karşı idari yargı yerinde dava açmıştır.

B. İdari Yargıda

4. **Konya 1. derece Mahkemesinin 16/12/2020 tarihli ve E.2020/1244 sayılı kararı ile,** 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanunu'nun 19/01/2011 tarihinde yürürlüğe giren 110. maddesi kapsamında, karayollarında oluşan trafik kazası nedeniyle açılacak davaların görüm ve çözümünde adli yargının görevli olduğu dikkate alındığında bu davaların çözümünde en temel delil niteliğinde bulunan trafik kaza tespit tutanağının iptali istemi nedeniyle açılan bu davanın da adli yargı yerinde çözülmesi gerektiği sonucuna varılmakla, 2247 sayılı

Uyu mazlık Mahkemesinin Kurulu ve leyi i Hakkında Kanun'un 19. maddesi uyarınca görevli yargı yerinin belirlenmesi için dosyanın Uyu mazlık Mahkemesine gönderilmesine, dosya incelemesinin Uyu mazlık Mahkemesince karar verilinceye kadar ertelenmesine karar verilmi tir.

III. LG L HUKUK

Mevzuat

5. 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanunu'nun "Trafik kazalarına el koyma ve bilirki ilik" ba lı nı ta ıyan 83. maddesi öyledir:

"Trafik kazalarına;

a) Adli yönden gere i yapılmak üzere mahalli genel zabıtaca,

b) Kazanın olu nedenlerini, iz ve delillerini belirleyerek trafik kaza tespit tutana ı düzenlemek üzere de trafik zabıtasınca el konulur.

Trafik zabıtasının görevli olmadı ı veya bulunmadı ı karayollarında meydana gelen kazalarda trafik kaza tespit tutana ı mahalli genel zabıtaca düzenlenir ve bir örne i o yerin trafik zabıtasına gönderilir.

Karayollarında meydana gelen ve yalnız maddi hasarla sonuçlanan trafik kazalarında tarafların anla ması halinde ve fiil ba ka bir suç olu turmuyorsa adli kovu turma yapılmaz ve Türk Ceza Kanununun 565 inci maddesi hükmü uygulanmaz.

Trafik kazalarında yolun trafi e kapandı ı hallerde; trafik zabıtası veya genel zabıta; iz ve delilleri kaybolmayacak ekilde i aretledikten ve gerekli i lemleri yaptıktan sonra, karayolunu trafi e açmaya yetkilidir.

Karayolunun trafi e kapanmasına ölümlü ve hayati tehlike yaratan yaralanmalı kazalar neden olmu ve bu kaza can, mal ve trafik güvenli ini etkiliyor ve ba ka bir yoldan geçi verilemiyorsa Cumhuriyet savcısının gecikece inin anla ılması halinde, gerekli i aretlemeler yapıp araç ve ölümler kenara alınarak durum bir tutanakla tespit edildikten sonra yol trafi e açılır.

Trafik zabıtası, usul kanunlarına göre görevlendirilirse, trafik kazalarında bilirki ilik yapar.

Trafik kazaları, kaza tahkik memurlu u, bilirki ilik ve bunlarda aranacak artlar ile di er esaslar yönetmelikte gösterilir."

6. "Görevli ve Yetkili Mahkeme" ba lıklı 110. maddesi öyledir:

"(De i ik: 11/1/2011-6099/14 md.) leteni veya sahibi Devlet ve di er kamu kurulu ları olan araçların sebebiyet verdi i zararlara ili kin olanları dâhil, bu Kanundan do an sorumluluk davaları, adli yargıda görülür. Zarar görenin kamu görevlisi olması, bu fıkra hükmünün uygulanmasını önlemez. Hemzemin geçitte meydana gelen tren-trafik kazalarında da bu Kanun hükümleri uygulanır.

Motorlu araç kazalarından dolayı hukuki sorumlulu a ili kin davalar, sigortacının merkez veya ubesinin veya sigorta sözleşmesini yapan acentenin bulundu u yer mahkemelerinden birinde açılabilce i gibi kazanın vuku buldu u yer mahkemesinde de açılabilir."

7. "Sürücü belgelerinin geri alınmasında ve iptalinde yetki" ba lıklı 112. maddesi öyledir:

"(De i ik: 12/7/2013-6495/20 md.) Bu Kanunun 6 ncı maddesinde sayılan görevlilerin ve trafik tescil kurulu larının yetkilendirildi i hâller hariç olmak üzere, sürücü belgelerinin geri alınmasına ve iptaline sulh ceza mahkemeleri karar verir.

Bu Kanunun 51 inci maddesinin ihlali ve 118 inci maddesinin ikinci ve üçüncü

fıkralarında yazılı "100 ceza puanını doldurmak" eylemi nedeniyle sürücü belgelerinin geri alınmasına yine bu Kanunun 6 ncı maddesinde sayılan görevliler yetkilidir.

Sürücü belgelerinin geçici olarak geri alınması veya iptaline dair verilen kesinle mi mahkeme kararı örnekleri, sürücülerin sicillerine i lenmek üzere mahkemelerce ilgili trafik birimlerine gönderilir.

Bu Kanuna göre görülen davalar, di er kanunlara göre görülen davalarla birle tirilemez.

Askeri araçları süren ki iler ile asker ki iler in bu Kanunda yazılı suçlarla ilgili davalarına da bu mahkemelerde bakılır.

Askeri görev ve hizmetlerin yürütülmesi sırasında askeri araç sürücülerinin asker ki ilere kar ı i ledikleri trafik kazalarıyla ilgili suçlarda 25/10/1963 tarihli ve 353 sayılı Askeri Mahkemeler Kurulu u ve Yargılama Usulü Kanunu hükümleri saklıdır."

8. "Suç ve ceza tutanakları" ba lıklı 114. maddesi öyledir:

"(De i ik: 18/1/1985-KHK 245/13 md.; De i tirilerek kabul: 28/3/1985-3176/13 md.) (De i ik birinci fıkra : 3/5/2006 - 5495/3 md.) Bu Kanunda yazılı trafik suçlarını i leyenler hakkında yetki sınırları içinde Emniyet Genel Müdürlü ü ve Jandarma Genel Komutanlı ı personeli ile Ula tırma Bakanlı ının ve Karayolları Genel Müdürlü ünün ilgili birimlerinin il ve ilçe kurulu larında görevli ve yetkili kılınmı personelince tutanak düzenlenir.

Birkaç trafik suçunun bir arada i lenmesi halinde her suç için ayrı ceza uygulanır.

(De i ik fıkra: 3/11/1988 - 3493/48 md.) Yargı yetkisine giren suçlarla ilgili tutana ın bir sureti ilgili mahkemeye 7 i günü içinde gönderilir.

(...)

Bu maddenin uygulanmasına ait usul ve esaslar yönetmelikle düzenlenir.

(Ek fıkra: 3/7/2003-4916/32 md.) Trafik para cezaları kredi kartı ile de ödenebilir. Kredi kartı ile yapılan tahsilatın saymanlık hesaplarına aktarılma süresi ile uygulamaya ili kin usul ve esaslar Maliye Bakanlı ınca belirlenir."

9. 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanunu'na dayanılarak çıkarılmı bulunan Karayolları Trafik Yönetmeli i'nin, "Trafik Kazalarına EI Konulması" ba lıklı 154. maddesi öyledir:

"Trafik kazalarına el konulmasında a a ıda gösterilen esas ve usuller uygulanır.

a) Trafik kazalarına;

1) Adli yönden gere i yapılmak üzere mahalli genel zabıtaca,

2) Kaza nedenlerini, iz ve delillerini belirleyecek "Kaza Tespit Tutana ı" düzenlemek üzere de trafik zabıtasınca (polis veya jandarma), el konulur.

Trafik zabıtasının görev alanı dı ında kalan yerler ile el koyamadı ı durumlarda, trafik kaza tespit tutana ı, örne ine uygun olarak mahalli zabıta tarafından düzenlenir ve bir örne i o yerin trafik zabıtasına gönderilir.(...)"

10. Aynı Yönetmeli in, "Trafik Kazalarına ili kin i lemler" ba lıklı 156. maddesi öyledir:

"Trafik kazaları ile ilgili olarak yapılacak i lemlerde a a ıdaki usul ve esaslar uygulanır.

a) Trafik kazası tespit tutana ının düzenlenmesi

1) Örne ine uygun olarak; kaza yerinin durumu, iz ve deliller, kazaya karı an sürücüler, varsa ölü veya yaralılar, hasar veya zarar, gün ve saat ile gerekli görülen di er hususlar belirtilmek üzere düzenlenir ve olay yerinin durumu bir krokide gösterilir. Tutana a kazazedelerin olay yerindeki ölüm veya yaralanma durumu i lenir.

Trafik Kazası Tespit Tutana ı; soru turma evrakına eklenmek, dosyasında saklanmak ve sayısına göre taraflara verilmek üzere yeter sayıda düzenlenir.

Trafik kazası tespit tutana ının düzenlenmesi ile tutanakta yer alan bilgilerin bir veri

tabanında toplanmasına ve bu bilgilerin ilgili taraflarla paylaşıma ilişkin usul ve esaslar Emniyet Genel Müdürlüğü önce belirlenir.

2) Trafik kazası tespit tutanağı düzenlemeye 154 üncü maddenin (a) bendi gereğince trafik zabıtası ve genel zabitanın görevli personeli yetkilidir.

Tutanaklar en az iki görevli tarafından düzenlenir. Hafif yaralanmalı veya hasarlı kazalarda tek görevli tarafından rapor şeklinde de düzenlenebilir.

Ancak, Türk Silahlı Kuvvetlerine ait araçların karıştığı trafik kazalarında bir askeri temsilcinin bulundurulması mecburidir.

3) Tutanak düzenleyenler, tutanakta taraflar için kusur oranı belirtmeksizin sadece kazanın oluşumunda kimin hangi trafik kuralını ihlal ettiğini belirtirler.

4) Karayolu üzerinde ölüm veya yaralanma ile sonuçlanıp, olay yerindeki iz ve delillerin tespit ve değerlendirilmesi sonucunda trafik kazası olduğu anlaşılan durumlarda; kazaya karışan taraf veya unsurlardan birinin, birkaçının ya da tamamının olay yerinden ayrılmış olması halinde de trafik kazası tespit tutanağı düzenlenir.

5) Önceden meydana gelmiş veya olay yerinden kaldırılmış araçların karıştığı ve yalnızca maddi hasarla sonuçlanan kazalar için trafik zabıtası ve genel kollukça hasar tespitine dair kazaya karışanlara verilmek üzere tutanak veya rapor düzenlenmez. Bu durumlarda hasar tespitleri ilgililerin sigortalarına veya yetkili mahkemelere başvurmaları suretiyle yapılır.

Ancak;

Can, mal ve trafik güvenliği etkileyen veya yolun trafiğe kapandığı maddi hasarlı trafik kazalarında, kazaya karışanların kazanın oluşumuna göre iz ve delillerini üretleyerek, mümkün olduğu takdirde olay yerinin fotoğraflarını çekerek araçlarını en yakın ve uygun yerlere çekmeleri,

Karayolu üzerinde birden fazla sayıda aracın karıştığı sadece maddi hasarla sonuçlanan ve tarafların bu Yönetmelik çerçevesinde Maddi Hasarlı Trafik Kazası Tespit Tutanağı düzenlemediği trafik kazalarında; taraflara ait araçlardan en az birinin olay yerinde bulunması ve olay yerindeki iz ve delillerden kazanın oluşumu ile o yerde meydana geldiğine kanaat getirilmesi,

hallerinde görevlilerce trafik kazası tespit tutanağı düzenlenir.

b) Kaza istatistikleri

Kazaların nedenlerini tespit etmek ve alınacak tedbirlerin belirlenmesinde kullanılmak üzere, trafik kazası tespit tutanaklarındaki bilgilerden yararlanılarak, kazaya el koyan birimlerce örneklerine uygun istatistik formu düzenlenir.

Düzenlenen istatistik formları, her ilde ehriçi trafik denetleme übe müdürlüklerinde toplanarak, il genelinde değerlendirildiği yapıldıktan sonra Emniyet Genel Müdürlüğüne gönderilir."

IV. NCELEME VE GEREKÇE

A. İlk inceleme

11. Uyuşmazlık Mahkemesinin Celal Mümtaz AKINCI'nın başkanlığında, Üyeler Ükrü BOZER, Mehmet AKSU, Birol SONER, Aydemir TUNÇ, Nurdane TOPUZ ve Ahmet ARSLAN'ın katılımlarıyla yapılan 01/03/2021 tarihli toplantısında; 2247 sayılı Kanun'un 27. maddesi uyarınca yapılan incelemeye göre, 2247 sayılı Kanun'un 19. maddesinde öngörülen şekilde başvurulmuş ve usule ilişkin herhangi bir noksanlık bulunmadığı anlaşıldığından, adli ve idari yargı yerleri arasında doğan görev uyuşmazlığının esasının incelenmesine oy birliği ile karar verildi.

B. Esasın incelenmesi

12. Raportör-Hakim Gülen AKAR PEHLİVAN'ın, davanın çözümünde adli yargının görevli olduğu yolundaki raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan, ilgili Başsavcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Halil İbrahim ÇETİÇ'in davada

adli yargının, Danıştay Savcısı Yakup BAL'ın ise davada idari yargının görevli olduğu ve yolundaki sözlü açıklamaları da dinlendikten sonra gereği görülmüş ve ilüpedü ünlüdü:

13. Dava, maddi hasarlı trafik kazası tespit tutanağının iptali istemiyle açılmıştır.

14. 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 2. maddesinde, idari işlemler hakkında yetki, şekil, sebep, konu ve maksat yönlerinden biri ile hukuka aykırı olduklarından dolayı iptalleri için menfaatleri ihlal edilenler tarafından açılan iptal davaları idari dava türleri arasında sayılmıştır.

15. Bu düzenlemelere göre, trafik kazası tespit tutanağı, kazaya karışan taraflar arasında çıkabilecek hukuki uyuşmazlıkların çözümüne esas olacak ve trafik zabıtasınca düzenlenecek bir belge olup, idari işlem niteliğinde bulunmayan bu belgenin, adli yargı yerlerinde çözümlenecek uyuşmazlıkların görüşülmesinde o mahkemelerde değerlendirilecek olduğundan, ölümlü/yaralı maddi hasarlı kazası tespit tutanağına yönelik davanın idari yargı yerinde görülmesi olanağı bulunmamaktadır.

16. Bu durumda, davacı tarafından; trafik kazası tespit tutanağına itirazın açılması ve idari yargı yerinde görülmesi olanağı bulunmayan davanın görüşme ve çözümünde adli yargı yerinin görevli olduğu sonucuna varılmıştır.

17. Yukarıda belirtilen hususlar göz önünde bulundurularak; Konya 1. derece Mahkemesinin bahususunun kabulü ile Karaman Sulh Ceza Hâkimliği ince verilen 15/10/2020 tarihli ve D. . No. 2020/4376 sayılı görevsizlik kararının kaldırılması gerekmektedir.

V. HÜKÜM

Açıklanan gerekçelerle;

A. Davanın çözümünde ADL YARGININ GÖREVLİ OLDUĞUNA,

B. Konya 1. derece Mahkemesinin BA VURUSUNUN KABULÜ ile Karaman Sulh Ceza Hâkimliği ince verilen 15/10/2020 tarihli ve D. . No. 2020/4376 sayılı GÖREVSİZLİK KARARININ KALDIRILMASINA

01/03/2021 tarihinde, OY BİRLİKLE KESİNLİK OLARAK karar verildi.

Başkan
Celal Mümtaz
AKINCI

Üye
M. İ. Ükrü
BOZER

Üye
Mehmet
AKSU

Üye
Bırol
SONER

Üye
Aydemir
TUNÇ

Üye
Nurdane
TOPUZ

Üye
Ahmet
ARSLAN